

N°. 24.

Seſtdeenä, 12. (24.) Juni

1871.

Naſſa par gabdu 1 rubl.

R a h d i t a i s.

Eeſchſemmes ſinnaſ. No Rihgaſ: Keiſers taggad Emſe, — Leel-
firſts N. Nikolajewiſch Baltijaſ iſrahdiſchanai par aiſſtahwetoju, —
dſeſſu-zekku buhwefchana. No Aiſputtes: wiltigaa naudaſ kalejt. No
Kurſemmes: pahrlaitu. No Leepajaſ puffeſ: pahrlaitu.

Ahrſemmes ſinnaſ. No Wahjſemmes: Uſwarretaju pahrnabſchana
Berlinä. No Franziijaſ: tur wehl juſſchanaſ. No Rohmaſ: pirme
Italiijaſ tautaa-walſſeſ-ſwehiti Rohmä, — pahweſta ammata gawille-
ſchanaſ ſwehiti, — jaunaſ likkumaſ pahrlaitu jaunaſ pahweſta iſwehleſchanu.
No Spaniijaſ: Spaneeſchi Franziijaſ aiſſtahw.

Jaunataſ ſinnaſ.

Rahhſ wahrdſ par augſchalla Kurſemmi. Par ſemkoſpibaſ leetu
iſrahdiſchanu. Wehſteris un Tſchaulſte. Par apdohmaſchanaſ. Lab-
biſaa un zittu prezzu tirguſ.

Peelikkumä. Ko ſtarki ſcho pawaffar ſtahta. Allis buhdamaſ to-
mehr warr redſeht. Smeellu ſtahtaſch.

Eeſchſemmes ſinnaſ.

No Rihgaſ. Ahrſemmi awiſeſ ſinnaſ, ka muhſu
augſtaſ Rungſ un Keiſerſ ar ſawu augſtu kei-
ſeriku ſamiliju taggad pee Emſeſ weſſelibaaſ awota
uſturrabaſ un ka tur ſanaſkloht ahrſemmi waldi-
neeki, woi ſcho ſamiliju peederrigi, Winnuſ ap-
mekleht. Wahjſemmes keiſerſ taiſabaſ tur aiſbraukt,
täpat arri Ehtſtreikijaſ keiſerſ, Greeku lehninſch, Wir-
tembergaaſ lehninſch un daudſ zitti walddidami firſti,
kaſ muhſu Keiſeram to peenahſtanu gohdu dohd.

No Rihgaſ. Schejenes leela Wahzu awiſe ſtahta,
ka Leelfirſts Nikolai Nikolajewiſch, uſ ihpaſchu pa-
ſemmiſu luhgſchanaſ, effoht apnehmaeſ taggadejai Bal-
tijaſ ſemkoſpibaſ iſrahdiſchanai buht par aiſſta-
hwetoju. — Woi Leelfirſts patſ arr nahſ to redſeht,
taſ naw ſinnamaſ. — Tee, kaſ pa to iſrahdiſchanaſ
laidu te Rihgä newarr kohteli atraſt, lai peeteizabaſ
Tiemer kunga kantori, leelajaſ Smilſchu-eela Nr. 27,

un atkal tee, kam tahdi kohteki iſdohdami, arri lai
tur tohſ peemeld.

Wehl no Rihgaſ. Te jau warr redſeht, ka irr
eeſahlufſchi buhwelt to paſtahwigo tiltu pahrlaitu dau-
gawu. Taſ dſeſſu-zekkeſ uſ Bolderaju gan irr no-
ſtiggohſ, bet wehl naw eeſahſtſ. — Stahta, ko to
dſeſſu-zekka uſ Mihlgrahwi, ko Rihgaſ-Dinaburgaſ
dſeſſu-zekka beedriba uſnehmaeſ, drihſ buhſchoht
eeſahſt. Taſ nu gan buhſ taſ ihſakalaſ dſeſſu-zekkeſ
Rihgaſ tuhwumä.

No Aiſputteſ Latw. awiſeſ rakſta, ka tur uſeeta
wiltigaaſ naudaſ taiſtaju beedriba. Meieſteri bijuſchi
trihſ ſaldati, diwi Kreewi un weenaſ Latweeſt, un
weenaſ ſchihdu ſchenkeris atkal taſ prettiemeſ un
Hajumä laideſ. Aiſputteſ wiſſeſ-meſchä tee kahdä
bedre ſawu fabriki eetaiſſuſchi un tur no alwa leh-
juſchi 15 un 20 kapeiku gabbaſuſ. Trihſ neddetaaſ
tä ſtrahdajuſchi, tee reiſ dſehrumä ar ſawu ammatu
leelidameeſ, paſchi nejauſchi ſawu blehdibu iſzeh-
luſchi gaimä.

No Kurſemmes. No Salduſ puffeſ rakſta, ka
24täMai pee 20 grahdem ſiltuma tur ſazeheleſ
bahrgſ pehrloſ ar leetu un kruffu. Diſrohd, ka
effoht weena tuſſcha mahja zaur pehrloſu nobeſſi-
nata un weena gohwaſ laidarä noſperta; bet lauki
un dahriſt effoht leelu ſtahdi zeetuſchi no kruffaaſ,
jo birruſchi daſch' daſchada leeluma ledduſ gabbaſi,
zitti 6 lohteſ ſmaggi, ka wiſſeſ wezakee laudis tanni
apgabbaſä lihſ ſchim wehl ne-effoht redſejuſchi.
Lohgu ruhteſ tiſkuſchaaſ iſdauſitaſ un pee lauteem
ta ſtahde buhtu daudſ leelaka, ja zaur to auſtu
laidu wiſſeſ augumaſ ne buhtu aiſkawejeeſ.

No Veepajas puffes, tai 8. Juni. Pehz garra pawaffaras aukstuma, kas libds pufs Mai mehnescha aishwillahs, atdewa mihtais Deems brangu, siltu, augligu laizinu. Wezzi laudis neatminnahs tahdu aukstu pawaffaru, kur wiss til wehlu pawaffara sahla augt, la schogadd, — redsejusch. Wassaras swehtlus noswinnejahm bes behru meijahm un seedu puschkeem, kas arri nau peedfihwohts. Schi apgabala mehst til pirmo pehrkonu, kas arri bija negantigi fihws, tai 24. Mai, sagaidijahm pee 20 grabdehm siltuma. Daschas weetas effoht leela kruffa, 6 lohates smagga ar sneegu un leddu tihstita, semme krituui, kas lohgeem ruhtes isdausijusi. — Ra dsird par laudihm, tad ap Saldu un Kuldigu pehrkons daudj weetas eespehris. — Kuldigas pilssehta dascha weeta atkal auksts spehreens krittis un telegrafa drahti apstahdejis. — Bet gohds Deewam! par to labbu, siltu laiku, kas pehz ta fihwa pehrkona, un triju deenu siltu lectus, atmettahs. Wissas mallas nu lihgtin lihgst no putnu dseefmahm un Deewa swehtibas kaisfichanas. Salka, kupla sahle apklahj jau plawas, meeschi, ausas, firni un lehtschi lustigi aug un sohla baggatu swehtibu, ja mihtais Deems pa pastarpehm karstas deenas ar lectus swehtibu slazzinahs un wehjinahs. — Rudsi schogadd, gan febbu, tillai 2. Juni, isplauka un laifam 8 deenas wehlahf seedehs la zitteem gadddeem. Ur' preezajamees par to kuplu lohku seede-fichanu, kas schais deenas pilna gresnuma rahdahs. Abbeles, kirschi un pluhmes un zitti lohki ier la behrtin apbehrti ar seedu pilnibu, la firds to krahfchnumu usluhkojohht preeka lezz un Deewam, tam mihtligam un schehligam dewejam pateifichanas nefs un to kuhds, lai baggati seedi arri baggatus augtus atnests un leel us fihrumeeem mums wisseem ruddeni baggatu plauschamu stattiht. — Veepaja jau bahdu weesi lassahs. Pirmee jau 29. Maija no Behterburgas un Mihgas atbraufusch. — Teatera rahditaji jau arri sawas flunstes spehles eesahlfusch. Musihkis wissas dahrsos lohfschi atskann! — Pee dselses zetta wehl ar weenu tshalli strahda un teiz, la drihs buhfschoht gattaws. — G. J. S.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Wahzsemneefem Deems bij nowehlejis tohs meera, uswarreschanas un pateizibas swehtlus noswehtiht pehz firds wehleschanas, jo wissas tabs trihs deenas bij lohki jaukas un siltas. Wissu to nostahstih, la tas gahjis, buhtu pahrdauds garri un muhsu lappas us to naw ruhmes. Peetils, la te daudj mas stahstam, la ar to karrawihru pahrnahlfichanu Berline notizzis. Jau agrat effam stahstijusch, la Berline us to preeku fataifidamees, bij puschlojusehs tahda gresnuma, lahds ween tai spehjams un lahds tai wehl ne kad neeffoht bijis. Puffu, karrogu un zittadu rohtu tur bij par warru daudj, jo preezige pilssehtneeki ne lo nebij taupijusch us schahm gohda-deenahm. Pee-

minnetä 16tä (4tä) Juni agri wissi pilssehtas ammatneeku pulki ar saweem karrogeem nogahja us tahm weetahm, kur teem janostahjahs, karrawihru zettam pa abbahm puffehm. Puffst. 8 $\frac{1}{2}$ sinnamä weeta ahrpuff pilssehtas lassijahs lohpa tee karrapulki, kam tas ee-eeschanas gohds bij wehlehts. Bet kauhju, la jau wissur, kur kas sawahds redsams, salassijahs nepahredsams pulks us wissahm tahm eelahm un weetahm, kur karrawihreem bij jaet. Bet lai tee glusch zetta ne-estahtohs, tad weens pulks ulahnu gahdaja pahro, la lai ta nenoteef. Karrapulki katris ar sawu musihki te lassijahs lohpa un puffsten 10 $\frac{1}{4}$ wassis kanzeris firds Bismark generata mundeera atjahja, kas ar flannu gawilefichanu tiffa janemts; tad tahdu pufstundu wehlahf grahs Moltke un pehzat wezzais feldmarschallis v. Wrangel. Bet pirms keisers bij atnahjis, tiffa daschi karrawihri ar leelaku gohda kahrtu apdahwinati, no la te peeminnam, la grahs Moltke tiffa eezelts par feldmarschalli un karraministeris Moon grahsa gohda. Paschds puffst. 11 arri pats keisers bij flahht ar wisseem saweem augsteem pawaddoneem, wissi jahfchus un winneem paklat keiserene un prinzeffes braufchus. Te atkal netruchka flannas urrah fleegfichanas. Puffst. 11 $\frac{1}{2}$ wissi bij gattawi to uswarretaju zettu staigahht, kur papreefch jahja tee augstee weesi un tad tee generati, kam wissa ta isrihlofchana peenahzahs, la arri keiserene un zittas augstas dahmas. Katrai karrapulku nodalkai bij 10 sohli starpiba. Keiseram preefcha jahja kanzeris firds Bismark, feldmarschallis grahs Moltke un karraministeris Moon, un keiseram paklat paschi pirmee printsch ar saweem gwardu pulkeem, kas nahja ar teem 81 no Frantscheem eemantoteem karrogeem un ehrgteem, kurru selts saule tahlu mirdseja. Puffsten 12 $\frac{3}{4}$ tee pahrnahzeji karrapulki bij aishnahlfusch libds Brandenburgas wahreem. Te wahrtu eefchpuffe widdus zetta bij telts, kam jumis zelts ta, la wissa ta weeta isflattijahs la kahda leela swehtku-istaba un schi patte pilssehtas waldfichana keiseru sagaidija. Kad leelahs usgawillefichanas apkluffa, tad no tahm 75 jaunahm balti un silli gehrbtahm gohda-jumprawahm peezas gahja keiseram pretti, tam lohsheru frohni pajneegt un lassija preefcha dseefmu, ar lo tiffa isteitti keiseira un wissa karraspehla gohda-darbi, lo tee wissai tehwu semmei par labbu pastrahdajusch un ar lo few pascheem nouirnamu slawu sagahdajusch, — par lo taggad miljoni winaus apfweizinoht un winneem pateizoht, la Wahzsemmi lohki pa-augstinajusch un meera palmes lai pahrneffusch un t. pr. Laipnigi smaididams keisers to lohsheru-frohni fanehma, runnaja lahds wahrdus us to pasneefseju un us tahm zittahm meitenehm un tad dewahs pa leepu-zettu us eefschu. Te tad birgermeisteris un zitti pilssehtas weetneeku lungi pee leela pilssehtas karroga stahjahs keiseram preefcha un to apfweizinaja ar firsniugu runnu, kurra

tas isteiza, ka Wahzsemmes firsti un laudis keiseram sawu pateizibu jau effoht neffuschi. Taggad effoht pagahjis tas laiks, kurrâ Wahzsemme bijuse bes keisera, un nu warrena Hohenzollern firstu familija dibbinajohd jaunu Wahz keisera walsti. Wiiani, tee waldischanas pilssehtas birgeri, sawu pateizibu pafseefoht ar to, ka sawu dsimtu walbineefu beswiltigi miblejohd un effoht tam padewigi. Bitteem Wahzsemmes firstem un sawas tautas brachteem teem karrotajeem israhdoht sawu pateizibu ar to, ka sawu pilssehtu swehttu kahrtâ puschlojuschi winneem par gohdu, sawu un pateizibu un t. pr. un t. pr. — Keisers us to atbildedams, pateizahs sawâ un sawas armijas wahrda un teiza, ka effoht gan leelas lectas peedfihwojuschi, par to Deewam pateiziba peenahkotees. Winsch Berlinet pateizotees, par to neisprohtami jauku sanemfchanu, kas ne winnam, bet winna armijai peenahkotees. — No teem generateem, kas libds bijuschi, wifzaur ihpaschi tiffuschi apfweizinati Moltke, Blumenthal un Roon; bet kad firsts Bismarcks parahdijees, tad gawillejuschi kâ bes jehgas. Uswarretaju gawilleschanas-eelâ wiffi nammi bijuschi puschloti ar raibeen froheem un sem kupleem leepu kohleem bijuschi redsami tee no Frantscheem eemantoti leelgabbali. Kaufchu wifzaur bijis neisltaitams pulks, galwa pee galwas, lohgos, jumbos un kohkos, kas wiffi preezigi gawillejuschi. — Kad farrawihru ee-eeschana beigusehs, tad leelums dewees us saweem kohrteem, bet zitti gwardu pulki libds ar keiseru gahjuschi pee kehnina tehwa Friedrich Wilhelm ta III. peeminaas bilbes, to tai paschâ deenâ gribbeja atflaht. Lepat arr sanahza wiffi zitti augstee lungi un weest un kad sifhme bij dohta us Deewa kuhgshana, tad wiffi nonehma zepures. Armijas mahzitajs turreja ihfu runnu, israhdidams, ka tas kehninsch sawâ laika jau effoht nolihdsinajis to zekku, pa kurru Wahzsemme taggad til leela palikkuse. Behz scheem wahrdeem preefscharramais krittis un kehnina Friedrika Wilhelma III. bilde parahdijusehs wiffu azzim. Behz tam musifki spehlejuschi un ar leelgabbateem schahwuschi. — Gan driht 8 stundas pagahjuschas, tamehr wifz tizzis pabeigts; ais ta karstuma daschi apgihbuschi, bet kehninsch pats wiffu to laifu isturrejis us sirga sehdedams. Karrawihri wiffi tâ bijuschi peekuffuschi, ka pee meera steiguschees un tas bijis itt prahfigi, ka ta leela meelofchana tillai wehl ohtrâ deenâ notikkuse.

No Franzijas. Schê wehl wifz eet julkahm un wezzu walbineefu familijas, kam taggad wehlehts pahnahht atpalkat us Franziju, rauschahs arween tuhwal un katra tihfo atkal kahpt waldischanas krehflâ un katrai irr sawas kauschu partejas, kas preefsch winnahm strahda. Tjehrs gan turrahs kâ wifz un gribb republiku spehâ paturrecht, bet kas sinn, woi isdohfees. Laudis zits zittam dohd to wainu, kadeht Wahzeeschi spehjuschi Franziju uswarreht un tabs diwas gubernijas atnemt. Deews sinn, kad tabs

pahrmechanas beigfees. Wahzeeschi, kam nammi Parihse, pahnahkocht gan mahjâ, bet kohbi bailigi, jo teem maj drohshibas no eestaituscheem Frantscheem. — Wehl dauds dumpineefus sakerr, kas par seewifschlahm isgehrbuschees, gribbejuschi tâ no sohda isweldeetes, woi aisbehgt prohjam.

No Rohmas raksta 24tâ Mai (5tâ Juni) tâ: Wallar schi septianu pakalnu pilssehta pirmu reis tē swehtija sawus tautas walsts swehtkus. Wiffahm frohna teefahm un leekam kauschu pullkam klahd effoht us Kapitola eeswehtija kehnina Wiktora Emmauela bilbi, kas no marmora almina taifita un kur ar selta raksteem peeminnehts, kad Rohmeeschi pehz balsu wairuma kehnina walstei peebedrojahs un kad kehninsch pirmâ reisâ Rohmu apmekleja. Laudis isturrejahs tâ pa gohdam, ka labbakt wairs newarreja wehletees un lilla launâ Desuitu zerribu, kas laudis us nemeera kuhbidami, bij gaidijuschi, ka zitti sahlfchoht prett kehnianu dumpotees. No pascha rihta agri wiffa pilssehta ar tautas karrogeem tiffuse ispuschkota un urrah kleeegschana gan bijuse paschâ Watifana pillt dsirdama. Pa wiffu semmi tiffa schi deena gohdigi noswinmeta. Livorno pilssehtâ tiffa zittreisejam ministeram Kawuram peeminaas-sifhme zelta. Us Engelu pils junta jau no wallar-deenas plewinajahs Italijas karrogs.

Pahr pahwesta ammata-swehtkeem siawo, ka tai deenâ pilssehta noturrejusehs ittin meerigi, — ugguwofchana gan ne-effoht bijuse nelahda. Pahwestam wiffu deenu bijis to darriht apfweizinaschanas sanemmoht, jo kahbi 3000 swehtreineeki sanahkuschi. Arri kehninsch Wiktors Emmanuel kahdu generali aisfuhhtijis sawâ weetâ, pahwestam laimi wehleht un kardinalis Antonellis apnehmees, pats tabs welleschanas no kehnina pahwestam preefschâ nest, jo pahwests pats generali naw gribbejis redseht, fazzidams, ka winnam ar peemeldeeteem weeseem effoht to darriht un ne-effoht laika ar winnu eelastees; wifsch warroht atkal aisbraukt. 470 swehtreineeki bijuschi klahd, kad Behtera basnijâ ar leelu gohdu un prozessionu peelikkuschi to tahpeli ar peeminaas-raksteem, ka pahwests 25 gaddus nodfihwojis sawâ augstâ ammata. — Frantschi weenumehr dseedoht pahwestam patifskamu dseefmu: Effoht tur partejas, kas no waldischanas pagebroht, pahr to gahdabt, ka lai pahwests teel atkal sawâ wezzâ laizigâ warrâ. Franzijai, kâ basnijas wezzafai meitai, wajagohd sawu atreebdamu rohku sneegt spaiditam tehnam palihgâ. Winnu nelaima effoht eesahlfusehs tad, kad Rohmu atstahjuschi bes palihdsibas un schi nelaima beigshotees til tad, kad atkal usnemsoht pahwesta swehta gohda-krehflu apfargahht. Tas nu tâ faprohtams, ka winni leelu grehku padarrijuschi, pahwestu weenu atstahdami un ka par to winneem tas sohds usnahjis. Winni wehl ne-effoht wis tâ nobeigti un winnu spehts un mantas ne-effoht tâ isfikkuschas, ka newarretu atkal no jauna

zitteem kertees bahrdâ. — Sinnams, leeliba jau nemakfa naudu. — Pahwests arr to darrijis sinnamu, ka winsch ar to nepalifchoht meerâ, ja lahda waldischana fuhitu weenu un to paschu wehstneeku preeksch wiinna un preeksch lehnina. Winsch tif peenemfchoht tahdu, kas preeksch wiinna ihpaschi fuhithts.

Wehl no Rohmas. Pahwests taggad nozehlis to liffumu, kas kardinakeem dohd to waku, jaunu pahwestu eezelt. Taggad pahwests patz few paturra to rekti, sawu pehznahzeju nofazziht. — Dauds weetas, ka Brisselê, Madridê un wehl daschâs zittâs pilssehtâs, kur pahwesta gawilefchanas fwehtki turreti, laudis zehlfuschees pretti un tohs isjaulufchi. Brisselê waijadsejis saldareem ar bajonetti prettineekus apwaldiht.

No Spanijas. Spaneeschi, ka Franzijas tumee kaimini, lohti nitni us Wahzsemneekem, ka schee Frantscheem pa dauds pahri darrijufchi. Winni fakka, ka nu atkal effoht ta semmju laupitaja Wahzu walste pazehlfuschs lahjâs un sawus negantohs plehsfona un laupifchanas darbus no jauna eesahfufe. Tadeht Spanijai waijagoht israhdiht, ka winnai irr gohda-prahts un to laupijumu ne mas neatfihht par tahdu, kas laupitajeem peederr; tas irr tif dauds fazzihts, ka Spanijai Lotrinu un Elsafî nebuhs turreht par tahdahm semmehm, kas taggad Wahzsemmei peederr, bet tahs arween peerehkinahht Franzijai. Waijagoht Spanijai ar zittahm walstehm fabeedrotees, tahdeem Wahzeefchu warras-darbeem pretti turretees. Gan jau effoht dohmajufchi, ka ar to leelo laupitaju Napoleonu I. wiffi warras-darbi buhtu beigufchees, bet nu effoht Wahzsemme to rekti peefawinajufe, atkal semmes laupijufe un wehl warren leelu mafku par sawu negantu noseegumu pagehrejufe. Ka Englande schoreis ne-effoht zehlfuschs lahjâs, to negantu darbu aiskaweht, tad tas gan notizjis tadeht, ka lehnineenes Wiktorias meita nahlamâ laikâ palifchoht par Wahzsemmes Keisereni. Englandes lehninu familija taggad effoht Wahzeefchi un winnai sawas zilts gohds effoht wairaf wehrts, nekâ pasawles meers un zilwezibas wehrtiba un t. pr. — No nu Wahzsemme woi Englande par tahdeem draudeem istaifihhts!

Zaunafahs sinas.

No Berlines, 9tâ (21.) Juni. No Omfes sinno, ka Greekijas lehninsch un Weimars leelerzogs tur ereisofufchi. — Tee no Kreewu-semmes us lehnina Friedrich Wilhelma peeminas atklafchanu te atfuhiti larra-kungi tikka waktar pee krohna-printfcha us atwaddifchanahs-meelasta eeluhgti un schodeen tee aiskreisofa atpalkat us Behterburgu. — Rosenes aprinki teef zeefchi meflehts pehz Paifhes tomunas beedreem, kas te effoht flehpufchees. — Neapelê useeta fleypena beedriba jeb fawehrefchanahs Burbonu familijai par labbu.

— 10tâ (22.) Arri Elsafî un Lotrinâ driht eeweddischoht to liffumu, ka ifkatram sawâ laikâ larra-deenests jaunenem.

Kahds wahrdâ par angfchgalla Kursemmi.

(Statt. Nr. 23.)

No Leel-Salwes pa jauku behrsu birfi un to tur buhdamu meschu lahdas 7 werstes eijohht, driht ween useet pee Suffeimuischas us ta Ribgas leelzeffa, kas aiskwedd us Nerretu prohm. Behz 8 werstu tahfas eefchanas pa lihdsenu semmes gabbalu, jau aiskneeds Nerretes draudses wezzu basnizu ar to tur buhdamu mahzitaja muischu, kurrâ dsihwo muhsu ruhpihs prahwests Wagner kungs, kas neween irr Nerretes, bet arri Ilfes-draudses zeen. mahzitajs. Metahhtu no basnizas atrohdaht Nerretas flaishta jauna polizei-mahja ar to tur druftu tahlahht buhdamu draudses ffohlu, kurrâ dsihwo schahs draudses ffohlmeisters un ebrgelneeks Regut t. Bes schahs draudses ffohlas, Nerretes leelâ draudse wehl atrohdaht zittas 4 ffohlas, kur wiffur labba dakka behrnu teef mahziti Deewa wahrdu atfihfchanâ. No ta wiffa irr redsams un juhtams, ka Nerreteefchi wairs nefnusch tumfibas pelle, itt ka sawâ laikâ Swingulis mehdsje Malleneefchus isfohboht, bet ka zaur ffohlahm un labbu mahzibu laudis peenemmahs gudribâ, labbâ tiffumâ un peemihlibâ pee Deewa un zilwekeem. Kaut jel laudis ween atfihhtu un wehrâ listu ffohlu dahrgu wehrtibu un behrnus bes apnikfchanas ffohlas fuhitu, tad ween muhsu Latwu tauta drihsat warretu zittahm mahzitahm tautahm klahht tuwotees un gaismas auglus preezigi baudiht. — No peeminnetas basnizas, wehl lahdas 6 werstes prettdeen-widdus puffi masâ eeleijâ atrohdaht patti Nerretes muischa, sem kurras waldischanas dsihwo lahdi 140 faimneeki, kas irr wiffi tiklai renteneeki ween. Tomehr taifnibu fakfoht, ka wiffi tee faimneeki, kas irr augsti zeeniga Grafa Schuwalowa laudis un appafschneeki, wairs nedfihwo duhmainâs rijâs ka agrafajôs laifôs, bet bes apnikfchanas ruhpejahs pehz ffohdrahm un gaischahm istabahm, ta ka pehz mas gaddeem, tihriba un kahrtiba arri pee wiffieem tauteefcheem buhs redsama un atrohdamâ. Kâ ar dsimtu mahju pirkfchanu us preekschu schahs pufses laudis ees, par to wehl schoreis ne ka newarru peeminneht. Weidsiht to wehl peeminu, ka wifs tas apgabals ap Nerreti irr wairaf lihdsena nekâ kalnaina semme ween, ar peederrigahm ptawahm, uppehm, behrsu birfchm un mescha apgabaleem.

2) Ilfes-muischa no Nerretas basnizas wairaf us rihta-puffi irr lahdas 14 werstes tahhtu. Schahs muischas dsimts-kungam irr Kirejau wahrs, kas mas ween pee mums usturrahs, bet wairaf dsihwo Pehterburgâ. Ilfeneefchi, kas jau fenn laikeem irr no dsimts-kungeem kalpinati, lihds fcho baltu deenu wehl naw pilnigi atfpirgufchees nedj arri warrefufchi few peederrigu ffohlas-nammu usbuhweht, lai gan mihta basniza jaukâ kalnina buhweta, winnu widdu jau fenn gaddeem irr redsama. Nerretas basniza irr muhsu mahte, un Ilfes draudses basniza irr winnas meitina, kas ar sawu tohrni augsti gaisâ pazeldamahs allasch

us Nerretes basnizu noskattahs, itt kà gribbedama peesaut: „Es pee mahtes ar wiffu miblestibu tur-redamahs ar winnu gribbu draudsihà un weenprah-tibà wiffu muschu lihds pasaulas gallam pastahweht, lai bahrga auka aplahrt man daujahs zit ween grib-bedama.“ Illes-muischa ar muhsu basnizas un tahs tur buhdamas tuwejas kapsehtes atrohdaht kahbas 2 werstes prett rihta-puffi us kalna pee jaulas behrsu birses, paschà esera mallà itt smuffà weeta. Pee win-nas peederr tikkai 38 fainneeki, kas lihds schim irr dsihwojuschi us rentes ween, bet nu kà irr juhtams, tas ilgi wairs tà nepaliks, jo fainneekem waijad-sehs tatschu sawas mahjas par dsimtahm nopirkt. Ja nu Ilseenescheem isdohsees pee sawahm dsimtahm grunts mahjahm tikt, tad ween winnu laime fahls felt un plaukt un tad arri zits drohschibas gars winnu starpà raddisees, kas wairs neliksees schaubi-tees un tahdeem mellu-praweescheem peekertees, kas tohs weenumehr kuhda „mahtei un meitinai“ pee-nahlamu gohdu nedoht, bet no tahm atrautees. Bes Ilseeneschu fainneekem, kas pa leelakai dak-lai wehl flittàs duhmainàs istabàs mehds dsih-woht, pee muhsu draudses wehl peeturraht dauds tahdu tizzibas-brahku, kas iskalfiti dsihwo pa Lei-scheem un kurru behrni wiffi teel mahziti un ap-gaismoti zaur muhsu basnizu un draudses floblu. Lai nu gan mums pascheem sawas ihstas floblas naw, tad tomehr ilgs laiks wairs nepaees, kad mums arri buhs sawa ihpascha floblas mahja un ja ween fainneeki ar wiffu miblestibu pee sawas floblas pee-kersees un behrnus bes apnikschanas floblà subtihs, kà to warr manniht no ta, ka pehrn gadd' bij 35 behrni schai floblà, bet schogadd jau 52 behrni, tad neweens Swingulis wairs mums nesunnihs par Malleneescheem*) un mums nepahrmettihs, ka pee Leischi rohbeschahm dsihwodami wehl gribbam flob-las cenaidneeki buht un tumshà snauht. Bet arri mehds lihds ar zitteem tautas-behrneem warresam itt preezigi isfauktees: „Nu puhsch tas wehisch, kas spirdsina un tautas frohni mirdsina!“

3) Eltschnu-muischa un Saukas draudse. Ihti falkoht, Illes-muischa ar Eltschnu muischu stahw tuwu kohpà, tikkai kahda werste ween irr ta starpiba, kas weenu no ahtras schkurr. Tas apgabbals ap-lahrt abbejahm peeminnetahm muischahm irr wairaf kalnaina ne kà lihdsena semme ar mas wehrà leela-meem dabbas jautumeem, lai gan irr muhsu widdù pufschodamu behrsu birschu truhkuma wis naw. Elts-neneeschi un Sauzeneeschi irr wiffi kohpà frohna laudis un tadeht winnu fainneezibas buhschana

*) Scha apgabbala laudis gandrihs neweens nerunna rittigi latwiski; winni wiffus tohs wahrdus, fur irr jaisfauz ar ee isfauz ar i, tàpat o atkal par u, e par a un pee dascheem wahrdem atkal a par e. Bes scho standineclu pahrmischanas winni nesalka wis „satiltees“ bet „safatiltihs“, „agreessees“ bet „apsagreistibhs un t. j. pr. Ihti falkoht, muhsu pusses kauschu walloda irr gandrihs salihdsi-najama ar Widsemmes Maltneeschu wallodu.

stahw dauds pahrafi pahr mums un teem aprastit-tu apgabbalu eedsihwotajeem. Winnu mahjas jeb eedsihwojamas ehlas jau irr neween smuffi us-buhwetahs, bet arri peeklahjigi ispohstas, itt kà jau katris ruhpihs fainneeks mehds darriht, ja to flai-dri sinna, ka winsch un winna pehznahkami schàs mahjäs nodsihwohs. Eltschnu un Saukas draudses apkohpj weens un tas pats mahzitajs Döringer kungs, ka mittelkis irr pee Saukas basnizas, lai gan katrà draudse irr sawas ihpaschas floblas, lihds ar teem tur peederrigeem floblmeisterem. Eltschnu jeb Sus-sejas draudse irr weena flobla ween, fur Dambren k. irr par floblmeisteri, bet leelà Sauka, kas 8 wer-stas no Suffejas basnizas irr tahku, irr ihpaschas diwas floblas, fur dsihwo diwi floblmeisteri, prohti: Klafohn un Dauge kungs, ka wahrds zaur winna daudskahrtigeem raksteem us „Latweeschu rakstneez-i-bas lauka“ jau katram lassitajam irr passihstams. Tomehr ilgi wairs tà nepaees, jo ihfà laika arri schai draudse zelsees wairaf floblu, kas draudses behrneem buhs par leelu labbumu, ja katram buhs sawa ihpascha flobla tuwaki aishneedsama. Par Eltsneneescheem naw ne ka to fazzicht, kas buhtu wehrà leekams, bet Sauzeneescheem irr tas par gohdu ja-falka, ka winni irr par sawu floblu un basnizu ruhpihi gahdajusch, ka ta kahrtiba, kas tur irr red-sama, draudses miblestibu un ruhpeschanohs us sawu floblu un basnizu, arri pilnigi draudses dedsihu garru apleezina. Wifs tas apgabbals semmes starp abbejahm draudseh, irr wairaf kalnains ne ka lihdsens, tikkai Saukas leelais esers ween aishnem leelu lihdsenu plazzi.

(Us preekschu beigums.)

Par semkohpibas leetu israhdischana.

Kà jau sinnams, schinni mehnesi tiks Nihgà ohtra semkohpibas leetu israhdischana, jeb semkohpiga is-stahdischana noturreta. Zif dauds nu muhsu tau-teeschi pee leetu isstahdischanas lihds beedrosee un fo tee ihsten isstahdihs, to scho brihdi nespehjam spreest. Bet tad, kad warresim to pahrskattih, arri spehsim leezinah, kahbus auglus ta pirma semkoh-piga isstahdischana, kas 1865 gaddà tilka noturreta, muhsu semkohpjeem neffuse. Fo to, fo preeksch 6 gaddeem redseja un par labbu atsinna, waijag tag-gad zaur darbeem peerahdiht, zif tahl tas irr pa-teesiba. — Ahrssemes, fur tahdas israhdischanas jo beeschi noteel, irr panahkts, ka tahs gaddu no gadda kuplalkas paleel un leetu isstahditaju un arri flattitaju pulzinsch augtin aug. — Wai to nu tè arri peedsihwosim, to mahzihs nahkamee laiki. Berre gan, ka tohti dauds laudis tai laika Nihgu apmek-lefchoht un dahchs jau taggadih rehkina, zif prozen-tes tas warrehs nopelniht.

Bet fo gan falka muhsu semkohpeji? — Tee falka tà: us Nihgu jau buhs jabrauz, gribbam tur ne-ween fo redseht, bet arri to labbako preeksch fewis

atraft un peenemt; tas irr, mehs gribbam mahzitees un to, fo peedsihwojam, arri saprast.

Semfokhpejs nu irr tas wihrs, tas mums tohs gahrdatohs kummofus is semmes un is neela sagahda un tapehz arri mums irr wiina wehleschanai japa-klausa. Scho paklaufschanu attal tai til tad war-ram isdarriht, kad mehs pee pamahzifchanas un pareissas isflaidroschanas, to fo winsch te reds, peepalibofam. Pee mums tas nu gan til wiffai weegli naw isdarrams, fa tas zittas semmes noteef, jo tur tee palihdsedami spehli irr dauds leelaki. Ubrsem-mes pee semfokhpigahm isstahdischanahm fapulzejahs, ta fa aismeenu, tohti dauds semfokhpeji un semfokh-pibas mihtotaji, te nu atrohdahs dauds mahzitu un arri dauds nemahzitu wihr; dauds no teem irr tahdi, kas gribb fo mahzitees un dauds attal tahdi, kas nahf famos peedsihwojumus isstahdiht un zittus mahzih. Ta tad teef libd ar semfokhpigiu isstahdischanu, arri semfokhpigas fapulzes noturretas. Preeksch ilgafa laika, eekam semfokhpiiga isstahdischana fahlahs, teef nolikkumi zaur semfokhpiigem laika-rakstem is-fluddinati, kas rahda, par kahdahm leetahm tiks ih-steni fapulze pahrrunnahs un spreests. Ta nu fagattawojahs jau eepreekschu stiprineeki, kas us semfokhpeju fapulzi atnahf un flaidras peerahdischanas isflaidro to, kas irr labs jeb kas pawiffam newa peenemmans. — Tas wiss attal, fo tahdas fapulzes runna, teef no stenografeem (ahtrirakstijateem,) us-rakstihst un tad, deht plashakas pahrspreeschanas wiffai semfokhpeju publikai zaur awisehm ispausts. — Us tahdu wihti isplattahs fapraschana un sinnat-niba pee semfokhpejem, kas wairo tillibu un wajjad-sigus (materielligus) spehkus, zaur kurreem attal mantibas pawairofchana pee semfokhpeem eesafnojahs. — Ta strahda ahrsemmes, rohla eeffch rohlas, semfokh-pigas beedribas, semfokhpigas fapulzes, semfokhpiigi laika-raksti, semfokhpiigu leetu isstahdischanas un bes tam wehl baggata semfokhpiiga litteratura un semfokh-pigas floblas. Pee mums no wiffa gan wehl scho brihdi tohti mas fo juhtam un 1865 gadda til wehl to pirmo semfokhpiigu isstahdischanu Rihga peedsihwojam. Pa reissai gan noteef sirgu staupt-schana Walmeera, Limbaschds n. 3., bet woi tas dauds auglus irr neffis, to nespehjam spreest. — Mubfu trihs Latweeschu laika raksti arri tohti mas par semfokhpiibu mahzibas pasneeds un par semfokh-pibas weifschanohs tehwijsa pawiffam til dauds is-pausch, fa ne fa. Mubfu semfokhpiibas raksti jeb litteratura pastahw bes kahdeem maseem rakstem, til is Paleijas Sahna un Selta-graudeem. Irr gan mubfu semfokhpejem jau isgahjuscha gadda arri weens „Selta awobhts“ apfoblihts, bet kas, fa libd schim sinnam, wehl ne fur newa bijis atrohnams.*) Ta tad stahw ar semfokhpiibas mahzibu mubfu mihta

*) Nu pat attal jauna grahmata preeksch semfokhpejem isdrick-taja, pahf fo driht flaidraku sinu dohfm. Agralds laids arri wehl zittas mahzibu grahmate semfokhpiigem par labbu irr isdohdas, kas rakstijam laikam naw pasistamas. Red.

Latwijä. — Fur ta ihstena maina atroh dama, tas newa til weegli peerahdams, bet Deewam schehl, arri newarram flehpt, fa leela kuhrtiba pee mums pascheem un mubfu rakstneekam zaur to irr atflahta. 1865 gadda us isstahdischanu irr dauds, pat warren dauds redsejuschi, bet mas fapratfuschi un ta tad irr notizzis, fa dauds tilpat gudri, fa eegahjuschi, irr arri isnahfuschi. —

Lee semfokhpeji, kas wairaf nekä Latweeschu wal-lodu ween runna un ar semfokhpiigu litteraturu u. t. j. p. irr pasihstami, teescham te wairaf atradda, nekä mubfu nemahzitee fauteeschi; bes tam wehl tikfa semfokhpiigas fapulzes noturretas, fur Wahzu walloda par daschahm leetahm pahrspreeda, bet kas, fa jau faprohtams, Latweescham, kas scho wallodu neproht, nebija pee-eetamas. —

Nu attal, fa dsirdams, tilfchoht semfokhpiigas fapulzes ar apspreefchanahm noturretas un fa zerrams, attal Wahzu walloda. Fo tad gan lai barra mubfu Latweeschu semfokhpeji? Us to nu semfokhpi paschi atbild: „Arri mehs gribbam to labbato preeksch fewis atrast un peenemt, mehs gribbam mahzitees un to, fo peedsihwojam, arri saprast.“ — Tas nu irr tiklai isdarrams, kad Latweeschu semfokhpeji un zitti, kas labpraht mahzibas pasneeds, arri fapulzetohs un weens ohtru pamahzidami, famos peedsihwoju-mus un atraddumums preekscha zeltu un par daschahm jo swarrigahm leetahm fawä starpä apspree-stu. Us tahdu wehleschanohs nu arri, fa schi lappä sinnohts, irr gahdahs un augsta waldischana to atwehlejuse, Latweeschu semfokhpejem fapulzetees un par sawahm wajjadfibahm ta, fa isfinnoschana teikis, farumatees un pahrspreest. Ta tad nu buhtu ta pirma Latweeschu semfokhpeju fapulze, is kurras warr drohschi zerreht, fa nahkamä fapulze jau wairaf praffifchanas un leelaks pulks us to kohpā fanahs. Arri tohti labbi irr, fa tahs farunnaschanas un spreedumus nodrukka un semfokhpejem ispasneeds, jo ihpaschi zaur to arri wehlatas pahrspreeschanas noteef un dohmu muddinaschana un zihfchanahs us nahkamu fapulzi teef jautrafa. Tapehz tohti weh-lejamees, fa semfokhpi un wiina mihtotaji scho fapulzi nekawetohs apmetleht un ihpaschi ta 19ta Juhn 11to stundu, wehra listu. —n.—

Pehteris un Tschaukste.

Tschaukste. Labriht, labriht, Pehter! Wai sinn, man ta rahdahs, itt fa tu Rihgas dsihwi buhtu apnizzis un taiftohs prohjam sprufft. Taggad attal til ilgi ne-esunn tewi redsejis, — fur tad biji aismaldijees?

Pehteris. Woi tad kahds brihnums arr buhtu par to, fa kahdam Rihgas dsihwe apnihf? Skaidri nelabbi paleef ap duhschu kristitam zilwekam, redsoht zil dauds to nekristito peenahf un Rihgu pahraenum. Laikam fltu semnju eedsihwotajem, fiffenu barru eeraugohf, ne paliks wis behdigafi ap firdi, ne fa

taggad Rihdsineefceem redsoht fehohs garrwahretus faleenohht pa muhsu ahrpilsfehthalm us dshwi.

Tschaukste. Wezzi kaudis fakka, ka wels it pawaffarâ isneffohht leelu maifu knischlu no elles abrà un tohs palaischoht pasaulê zilweleem un lohpeem par mohlahm. Tâpat arr schee wihrixi prettigi zaur to, ka gan drihs neweens no winneem negribb ar fawa waiga sweedreem maifi pelniht, bet til ar sawu schaffareschanu zitteem to kummofu dahrgaku padarriht.

Behteris. Kad pahr scheem flinkeem un wiannu nespohdrabm mahitichm gribbetum tablak runnaht, tad jau schodeen netiktum gallâ. Naw wehrts pahr to mehli deldeht, — katris pahr winneem sinn to paschu, to mehls stinnam. Gribbu tew isflaidroht, tur es pa scho laiku bijis. Biju Kurfemmê pee feewas raddeem un mannai familijai tur til labbi patikka, ka us wissu waffaru tur palikka un es nu esmu tē, tã kã Wahzeets fakka, skalmu-atraitnis.

Tschaukste. Kã tad stahw us semmehm ar dru-wahm un dahrsceem?

Behteris. Tai widduzi brihnum brangi. Kad tur aishbrauzam, tublin pehz lappu=deenâs, tad wiss wehl tâpat bij tuffeh un pliks kã tē; bet til to tas fittais laits parahdijahs, tad wiss azzim redsoht raiffjahs wakkã un sahle un sehja ar johni lihda no semmes abrà. Taggad wiss palikka pilnôs seeddôs. Lohpeem ehdamais jau bij gluschi peetrubzis.

Tschaukste. Nu, taggad kaudis arr jau prahtigaki ne kã zittureis, kad pawaffarâ ar jumta salmeem lohpus barroja. Schôs laifôs katris sinn sawu fainneezihu aprehkinahht un pee laika apgabdaht, lai truhfums neuskriht kã apbrunnohhts wihrs.

Behteris. Teesa gan, bet neba arr wissur tã irr. Esmu sawã zekkã pat wehl redsejis kauschu dumjihu, pahr to skaidri bij ja=pabrihnahts. Kab-das pahri juhdses ais Belgawas panahzu wesminneekus, kas labbihu wedda us sudmallahm. Pa nelaimi weenam wesums bij apgabsees un eekrittis zekmallas grahwî. Nu wissa rinda brauzeju bij fastahjusehs pee apgabsta wesuma un noswihduschî publejahs, to wesumu tã kã tas bij pahrsceets, ar reiff uszelt, — bet ka neisdewahs, ta neisdewahs. Kad es pahr to isbrihnejees, teem padohmu dewu, lai katris pa maifam atnemm no ratteem, tad warreschoht weegli no grahwja iszelt, tad wiffi atplehta azzis un sptaudijahs pahr sawu dumjihu.

Tschaukste. Pahr to es til dauds nebrihnohs wis. Wehl dauds muhsu laifôs tahdi wihrixi at-rohdahs, kas zeppuri pa laktu katteem melle, lai gan ta winneem jau irr us galwas. Dascham azzis tã pahrgrohsitas, ka baltu eerang par melnu un melnu par baltu; melli teef turreti par taifnihu un taifniba par melleem.

Behteris. Kã tad tē pa tirgu gahjis pa to laiku, samehr nebiju mahjã?

Tschaukste. Tã kã jau arween. Zif dascha prezze, to par labbu pirzis, lihds mahjahm ween ais-

neffohht, palikluse par flittu; zif daschs deesgan gudri glabbahs naudas-mazzinsch palizzis sawam fainnee-kam neustizzigs, zif daschs deenas-saglis sawu brih-wibu pasaudejis, zif daschs sawu rikles un weh-dera pahrmehru nostrihedams, celas alminaus apfeh-sijis, zif daschs sewi tã pahrpildijis, ka gohbigai dwehselet bij jafpruhl no zuhliflas meefas laukã un t. pr. Tiffai weena gluschi jauna, bet bihtama leeta man ihpafchi japeeminn: irr schinnis deenâs us muhsu tirgus gabbijusehes meisteru meisteri, prohti schihds un schihdeete, kurru nauda, to tee par prezzi makfa, no pahrdeweja rohlahm un kabbatas isuhdoht, kã leddus krahfni. No scheem putneem dikti jafargajahs.

Behteris. Nu brihnum, kã tad tee to isdarra?

Tschaukste. Kad tã to gribbi redseht, tad aiseij Basch lunga burwibas teãteri, tur redseht wehl leelatus brihnumus. Woi tad nelaffiji „Mahjas weefi,“ kã balbeerim notizzis, ka naseha weeta rohlã atradda gurki, tad atkal ziggaru. Neba nasis no teefas tã pahrwehrtijahs, bet skunstneeks bij til ismannigs, to atmainiht.

Behteris. No tahdeem meistereem gan buhs gruhiti isfargatees!

Par apdohmaschann!

Welt wiffas publes, welt' arr wiffa zerriba
Us labbu gallu, kad pee wiffa ta,
No darram, strahdajam, kãht nefaderriba —
Un to weens ustaisa, zits attal no-abrã;
Zadeht par pamattu tam wahrdam jadohd weet':
„Nur faderriba miht, tur allasch labbi eet!“

A. A. G. G.

Kabbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgã, 11. Juni 1871.

M a k f a j a p a r:

1/3 tschw. jeb 1 pudru	kweschu	4 r. 10 L.
1/3 " " 1 " "	rubju	2 " 70 "
1/3 " " 1 " "	meeichu	2 " 25 "
1/3 " " 1 " "	ausu	1 " 30 "
1/3 " " 1 " "	rupju ruohu miltu	2 " 40 "
1/3 " " 1 " "	bihbeletu ruohu miltu	4 " 25 "
1/3 " " 1 " "	kweschu miltu	4 " 60 "
1/3 " " 1 " "	meeichu putrainu	3 " 20 "
1/3 " " 1 " "	geifku putrainu	3 " — "
1/3 " " 1 " "	ausu putrainu	— " — "
1/3 " " 1 " "	firru	— " — "
1/3 " " 1 " "	lariuppele	1 " 10 "
1 puddu	seena	— " 70 "
1/2 " jeb pohdu	bselles	1 " — "
1/2 " " " "	appiru	— " — "
1/2 " " " "	sweesta	5 " — "
1/2 " " " "	tabala	1 " 50 "
1/2 " " " "	krohna linnu	— " — "
1/2 " " " "	bralka	— " — "
10 puddu jeb 1 birlaw.	krohna linnu	47 — 54 " — "
10 " " 1 " "	bralka	37 — 40 " — "
1 muzzu linnu fehlu		10 " — "
1 " " " " " " " " " "	alku lajbu muzzã	16 " 75 "
1 " " " " " " " " " "	eglu muzzã	16 " 25 "
10 puddu (1 muzzu)	fortanahs fahis	6 " 25 "
10 " " " " " " " " " "	rupja baltahs fahis	5 " 50 "
10 " " " " " " " " " "	smalkas baltas fahis	— " — "

Rihgã 11. Juni pee Rihgã amadlusch. 1026 fuggi un aish-gahjusch 853 fuggi.

No censures atwehlehts.

Rihgã, 11. Juni 1871.

Arbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Kad ta Zehsu draudfes

skohlmeistera weeta

us nabloscha August mehnescha scha gabba isdoh-dama, tad teel wiffi, turri to weetu peenemt weh-lerohs, usazinat, libds 1. Juli d. ar sawahm atte-stahetm peeteilters pee Zehsu draudfes mahytaja E. Punschel un arri pee kirspheylpreelscheela L. A. Pander Leepasmuischa. A. Pander, 1 kirspheylpreelscheels.

No Aidfirres pagasta-waldischanas, Talfu ap-rianti, tohp wiffas pilsehtu polizejas, ka arri mui-schu- un pagasta-waldischanas peellahjigi lubgtas, tohs pee schi pagasta peederrigus nesinnamas wee-tas dshwodamus pagasta lohjetas, la:

- Chwart Fritz Dreier,
- Heinrich Simon Freuguth,
- Ans Guthmann,
- Peter Zehlab Wienert,
- Faune Andrei Ansohnsky,
- Ernst Blumansky,

turri tillabb no lobfeschanas ka arri no preelscha-felleschanah preelsch rekruschu-lommissiones fewi atrabwufsches irr, kur ween tee atrodahs tuhlin tohs fanemt un schurp astleebt. 3

Aidfirre, ta 3sch Juni 1871.

No Burtneeku mahytaja-muischas pa-gasta waldischanas teel wiffi tee schje-nes pagasta beedri, las tai wezzumä no 21-30 gabdeem stahn, usazinat, 13ta Juli f. g. bes atraufschanahs schurp atnahlt, lai warretu par nojeltas rekruschu-isvirkfchanas-laffes atlitkufcha krabjuma idralifchanu wispeebdigi nofpreest. 2

Burtneeku mahytaja muischa, 25. Mai 1871.

Gohdigas un pawezzigas wihrs

teel melchis par waltneeku preelsch waffaras labda muischinä. Klahrtas sinnas pahre to ware dob-buht N. S. Borcherta milu-magasihne, netahf no Pehtera basnijas.

Muddigas un tihrigas meitas

warr pastahwigu un labbi maktatu darbu atrast Peilu (Jaegelschhof) papidru-fabrikri pee papidru forteereschanas. Slaidratas sinnas pahre to is-dohs turpat fabrikri, woi scha fabrika lantori Rihga, Strgu- un Kalei-ela studri. 1

Kengeragga linnu-wehrptuwä, pee Rihgas, waijag zilwele pee wehr-fchanas un ballinafchanas, tur johla labbu lohni. Turpat tee ar warr cabbuht ruhmi. Sameldejahs pascheem minnetä wehptuwä. 1

Bohdes pahzelschana.

Manna bohde, kur pahreohdu maschinas, dsfles-prejzes un treschotkas, taggad irr pahrzelta pee lee-lajem swarceem, Spobra mahja, teatera-platscha un Wehwer-elas studri. Julius C. Gabler.

Weena mahja ar dahrsu pahrdohdama Pehter-burgas Ahrrihga, leelaja Aelfander-eela N 102. Japeemelbahs tanni pascha mahja.

Diwas mahjas ar leelahm grun-tehm, plawahm, pagrabeem un ebr-behgeem ar peenemmigu norunnu teel pahrdohstas. Pirjejeem japeeteizahs turpat us Bauftas zelka N 22, Straupes mahja, netahf no Dschu-muischas.

Labbu saldu, ta nofauktu tweeschu-allu, kwassu un ittin labbu bairisch-allus warr dabbuht tai bruhji leelaja Kallei-ela N 8 pee

N. Mendahl.

Islohseschana

tahs 34 lotterejas, Pehterburgas behrnu nam-meem par labbu irr tai 27. Juni. Lohses irr dabbujamas Jelgawa Pastes eela N 20 pee

Th. Walter.

No Polizejas atwehlehts. Drikhehts un dabbujams pee biltschu- un grammatu-drikketaja Ernst Plates, Rihga, pee Pehtera-basnijas N 1.

S i n n u

bohdu es te appalscha raffihts wiffem leelungeem, muischu waldineeem, arendatoreem, fainnee-teem un laulu-tohpseem, la es preelsch faweem stunstigeem no almineem un dimstein-almineem taitsteem

iskapfchu bruzzekleem,

las neween pee Wahjsemmes, bet arri pee dauds zittu tautu semmtohpjeem pasihstami, isflaweti un bruhleti teel, — to weenigu pahrdohfchanas weetu preelsch Widsemmes, Kurssemmes un Jggauun-semmes esmu cetajijis Rihga, tai

g r u n t i g ä

J.

Englischu

Redlich

magasihna.

Strahlsund pilsehtä April mehnesi 1869.

C. S. Schwobe, iskapfchu bruzzeklu fabrikants.

Us to scheit augscha lassamu sinnu aistrahdidams, luhdu wehra litt, la manna gruntiga Englischu magasihna tee flawete iskapfchu bruzzekli papilnma dabbujami un til labb' warumä la masumä teel pahrdohiti. Arri tahs ihstenahs Italijas almina iskapfchu galobinas, Wahjsemmes laltinas un abmarini preelsch iskapfchu lappinafchanas warr dabbuht. 1

J. Redlich Englischu magasihna.

Dshwes pahrmainifchanas deht teel weena labba apfobhta mahja ar jeb bes augteem par peenemmigu zennu pahrdohita. Tuwa-las sinnas pee Stabusch t., pretti Holma fabrikri, jeb pee mahjas fainneeku Burr Lappin ais wezza legherplatscha.

No Limbaschu rahtes-teesas teel zaur scho sinnamas darrihts, la tanni 25ta Juni lftatä gabda Lim-baschu pilsehtä

tirgus tiks turrehts.

Limbaschu rahtes-teesas, 29. Mai 1871. 1

Beerin muischa (Vindentub) teel plawas isrentetas. Japeeteizas pee muischas waldischanas. 2

Teel pahrdohita weena Follwerka, lam wahros „Franzischkowa“ un las irr 7 werstes no Jehkadtartes. Wifs tas plazzis irr 126 pubru-weetas leels, ar dauds mejscha, labbahm plawahm un gannibahm un balu meschu. Rairis laufs irr 12 pubru-weetas leels; mahju ehlas us labbako wiht apfobhtas, grabwji wiffos lau-fos; — latram pirjejam ta grunte un tas lab-bums patiks. Pahrdewejs noschelodams to no sawahm rohtahm islajsch, tadeht, la winsch 2 mahjas pirjis Leischos, kur nu aisees dshwoht. Pirjeji warr to taggad waffaras laika us Sah-neem apstattiht. —

A. Th. Thiefs, wezzaka

Englischu magasihne, Rihga,

pahrdohd patlabban atwestas plettihferes, meeserus, lukurus un wiffumaltalafahs lausejama tehrauda islaptes leela pulka un pehj latra iswehleschanahs.

Weena semmju mahja, pee la flahst pedert 24 pubru-weetas ar apstrahdateem laukeem un ar in-wentaru, 6 werstes no Rihgas, irr pahrdohdama tadeht, la taggabejam fainneelam ja-aisreis. Japeeteizahs Lihriu-muischa, pee Bohnke, tai mahja, lam N 3. 1

Jelgawa Ahrrihga, us Ranka-dambja N 10 irr wiffabi dahrsu-stahdi preelsch mahfas waijadfibas dabbujami. 1

Pehterburgas Ahrrihga, Dfirnawu-eela (Muhlenstrafe) N 17, irr masi, bruhfeti turw-wahgi gauhchi lehti pahrdohdami.

Pulkstenu bohde leelaja Pils-eela N 20.

Kad schahs bohdes fainneels patz ahrsemmes tahs prejzes-epirjis un patz teescham no turrenes tahs ap-stelle, tad winsch spehj un warr tahs pahrdohit par schabdu lehtu zennu, la: sudraba zilinder pulkstenu no 7 r. fahloht un selta no 18 r. fahloht u. t. pr. Schee pulksteni wiffi irr ka nahstahs, nori teti un teel pahrdohiti us galwoofchanu. Apstelleschanas tiks is-darritas pehj latra wehleschanas un nepatishkamu te pirktu pulksteni arri warr atmainiht.

Ihsteno ahrsemmes

Wunder-eksenz

warr dabbuht pee

A. Drescher, 6

Jelg. Ahrrihga, leela cela N 4.

Latweeschu teatera-israhdischana.

(R. L. b. nammä.)

Beektdeen, 18. Juni 1871.

Wiffa eenahlfchana tiks lahdam Latweeschu stu-dentam preelsch tahkal-studeereschanas atdohita. Pirmo reis: Dimejadi zelli us laimi. Stattu-spehle 5 zehleend. Pehj Schillera „Pa-raft“ latwiffi no A. Dibrit. Veigäs: Rahds brijdis lantori. Latwiffi no E. Allunan.

Makfa par ee-eeschann: ka arween.

Gesahktums pulst. 7 1/2 walkara.

R. L. b. vreekfchaneeziba.

Tai nakti no 4. us 5. Juni f. g. irr Stulté Duhzes fainneelam Martin Legding no gannibahm sagts weens firgs, winsch bija firmä, ofte un lech-pes bija tumfchalas, 60 r. wehtiba, 9 gab. wejs, no widaeja auguma. Kas par to firgu statoras sin-nas warr doht, lai peeteizahs pee augscha minneta fainneeka, kur 20 r. pateizibas algas dabbuht.

No starke scho pawassar' stahsta.

(Stat. Nr. 23. Belgums.)

Abbi jaunekki arri sinnaja, fo winneem darris, tad nofers, sinnaja, ka nahwe us teem gluhn un tomehr teem nekabdas bailes nebij, dohmaht, ka nohtes brihdi winneem spahrni raddisees, ta ka man, kas tohs us sweschu semmi aisness, fur braminu un pahriju nepasist. Ta wianus atstahju widdu pascha swehta mihliba, fur nahwe us teem gaida. Deessinn, wai dabbuschu scho pahri wehl kahdu reis redseht?

"Gluschi tapat es arri pats sewi prassiju," ohtris starke atbildeja, "tad no Wahzsemmes us Indiju fshreju. Sau ilgus gaddus man perrellis us mahzitaja jumta, un tohs mahju-landis pasistu wiffus; bet wifs wairal preezajohs par to maso Mahri ar sprohgaineem un dselteneem matteem, kas appalsch leepas spehlejahs. Ar weenu wianna nebij weena patte; daudsreis Mahri pawaddija mafs pufsehs, druszin par wiannu wezzats, jeb meitene druszin jaunaka par Mahri. Schee bij grahsa behrni, kas us kalna pilli dsihwoja, kam lohgi faules starras lohti jauki spihdeja. Grahsa behrni labbal nonahza us leiju, ar Mahri ispsheletees, ne ta pils dahrsa tanis tumshos gangos. Arri schee behrni manni pafinna, un es preezajohs, ka wianni arween leelaki auga un smukkaki palikka.

Atnahzu weenreis atkal pawassarâ, bet behrnu ne atraddu; wiannu weeta sehdeja diwas smukkas jumprawas, un ta weena stahstija no sawa brahta, kas pa sweschahm semmehm reisoja; ka winsch no turreenes grahmatas rakstohht un scheljojotees, ka scho wassar' newarroht no tahs kuplas leepas seedu pluhht, arri Mahrei winsch dauds labbas deenas leekohht teikt. Mahrei tad palikka waigi farkanaki, wianna nolaida galwu, un fleppeni kahda affarina pahr waiju noritteja.

Atkal atnahza pawassara. Un nu bij flaikais grahs mahja; winsch runnaja us jumprawas mihligus wahrdus laipnigi smaididams, bet wianna no farkuscheem waigeem klausjahs.

Leepa dsirdeja, fo tee weens ohtram swehschi apsohlijahs un aplaisija wiannus ar saweem smarshigeem seedeem; putni ar sawahm dsesmahm, rohsees un jasmines ar sawu smarshu nahza scho jaunu pahri us derribahm apswiezinaht, tillai warde no tahleenes hwarksteja, dohmaht, ka buhtu nelaimi paslubdinajuse. Man ta turshchana ne mas nepatikka, buhtu to weena kummosa apehdis, bet bij par tahlu.

"Wai Suhhs jaunekki nebihsteetes, ka weenam semma, ohtram augsta kahra, un schi leeta warretu Suhhs pehz schkirt?" Bet jauneem laudim behdu naw, itt ka teem spahrni buhtu ta ka man, ka katru brihd' warr aisstreeht us tahdu semmi, fur leelungi un zitti laudis weena kahra. Ta katru wassar' noklausjahs,

famehr lappas sahla dselsteht un destri wehji manni no Wahzsemmes aispuhia, ta arri jaunekkus no leepas aisbaideja. Wai dabbuschu atkal to mihlu pahri redseht?"

Starke zeeta kluffu; abbeem bij dauds fo pahrdohmaht.

Ta gads pagahja: pawassara, wassara, ruddens un seema scho widdu apmeklejuschi; augsta debbes gudriba gadda-laitus ta pahrmaina, lai wiffai radibai arween jauni preeki buhtu. Sneegs sahla atkal kust un teem putneem appalsch debbes zaur flteem wehjeem tiffa sinna, ka nu atkal warr us zittu pufsi dohtees. Bet reisneekem dauds reis ta gaddahs: Wianni us zeeta buhdami paleel weens ohtram pasistami, eet kahdu gabbalu lohpa, tad schkirahs un nezorroht atkal fateekahs; gluschi tapat bij ar muhsu starkeem. Konstantinopeles pilssehta us flaika moschejas tohrna abbi pehz gadda laika fatikkahs un stahstija, ta katram gahjis.

"Kas ar Tawu braminu meitu isjuzzis?" pirmas prassija.

"Appalsch manna palmu lohka stahw jauna krusse," ohtris atteiza, spahrnus behdigi nolaisdams. "Wai wehl prassiji, ka pelni eelshâ? No ka bihjohs, kas notizzis. Pahriju jaunekkis tiffa pamannihts, un tad winsch weenu wassar' ilgodamees us meitenes weegleem sohleem klausjahs un par dauds no krusma isleezahs, tad nahza nahwiga nogipteta bulta un pahrschkehla puscham karsti mihlodamu firdi. Sinadams, ka wiannam rekte, bramins lepni wifs apkahrt luhlojahs, te eeraudsiya baltu kleiti plinwinotees, ahtreem sohleem jumprawa tuwojahs; ta reds, kas notizzis, grihb wehl lihki aplampt, nu fwilft, pirms wiannu aisneeds, no ohtras bultas trahpita gar semmi. Bramins gribbeja wiannu labbal redseht nomirruschu, ne ta nostattitees, ka wianna pahriju aislardama netihra teel. Fur pahrijas lihkis palizzis, to nesinnu; wai mescha swehri wiannu apehda jeb pasistami to aisnessa, to nemahlu teikt; nobihjees schreju prohjam; tad atpalkat nahzu, eeraudsiya til krusi, fur Indeeschu bramin-meitas pelni. Warr buht, wianni abbi pee brama (Deewa) saweenoti."

Starke zeeta kluffu un greeja knahbi us sawu zeeta beedri, prassidams, ta Mahrei gahjis.

Mahrei netikka wis firds ar bultu pahrschelta, jo bulta to buhtu scheligi us tahm pehdahm nonahwejuse; bes tam tahdu darbu Giropa sawz par fleplawibu, un fleplawam leela strahpe jazeesch. Tai azzumirkti, fur Tawai bruhnai meitenei mihlestiba judda, judda arri dsihwiba; mannai selta Mahrei nebij tahda laima, wiannai waijadscha dsihwoht, lai pamajam warretu mirt, jo kas pamajam pats fewim gallu darra, jeb zaur zitteem nonahwehts teel, to Giropa nesawz par fleplawibu. Fur ta lustiga smukka Mahra palikkuse, kas pawassaru un starke

preezigi fagaibija! Winna mehna un nobahlejuse lã drehbe sem leepas fehd, pils lohgd's stattitamees, tur weena preeka deena obtru dsenn, jo nefenn jaunais grahfs no tehwa speest no augstas lahrtas few gaspaschu nehna. Augschã preeks un lustes. Bet wai winsch no firds preezajahs, wai negreesa dohmas un nopuhtas us leepu un atstahthu Mahri? Es nesiinnu; winna arri nesiinnaja. So deenas winnai waigi bahlafi paleel, fobtus sperr arween leh-naki, kamehr waffarõs libh' leepai wairs newarr tikt: dellama fehriga kruhtis; til faulei spihdoht Mahre kahdu brihdi drihtsteja ahra pawaddiht. Behdiga un waidu pilna schi waffara, un lappahm bir-stoht arri Mahri kappã guldinaja, bet gars libh' ar putneem us augstata mahju weetu libdinajahs, tur schfirshanas wairs naw."

"Repniba un brangunis wiffã pasaulẽ zilwekus pahrwalda."

Saule apselitja Turku basnizu tohraus, tizzigi Turki dewahs us Deewa luhgschanu, bet starli lid-dinajahs tahlaf. J. N.

Ullis buhdams, tomehr warr redseht.

I.

Jaunais dakters.

Kad tahds lungs ar leelu publiau par dakteri is-mahzijeas, un newis tapehz ween mahzijeas, lai schis ammatas winnam lã slauzama gohws peenu un sweestu dohtu, bet tapehz, la winsch daktera sinnatnibu mihto, un nu nahk no augstas stoblas ahra — ar kahdahm faldahm un augstahm zerribahm winsch to weetu apfweizina, tur ar sawu ammatu gribb puhletees! Winsch jau juhtahs garrã engels, las flimneekeem no kappa mallas tomehr wehl us dsihwibu zettu rahda! Sirbs winnam pufst par wiffahm reisehm stivraft. Bet daudskahrt schee preeki arri tee beidsamee, kad sawu ammatu eesahl, jo pasauls dsihwe nu tahda rahdahs, kahda ta pateesbã irr, prohti pilna ruhpeschanahs, welta publina un isputtejuschas zerribas, un rehti ween gruhtu darbu strahdajohht kahda preeka deenina rahdahs.

Gluschi tapat gahja jaunajam Dubinska Augustam, las preeksch kahdeem desmit gaddeem keisera pilssehtã pee Newas uppes studeereja, tad wehl kahdu gabdu flimneeku nammã ahrsteht mahzijahs un beidsiht sawã dsimtenẽ, L. . . . jas pilssehtã, par dakteri nomettahs. Sinnadams, la smalki mahzijeas, zerreja, la darbu netruhlschoht. Pawiffam sawas ammata darrishanas nogrimmis, mas ween ar laudim apgahjahs un palikka tapehz pilssehtneekeem swesch, nesinnadams, la dakteram tas wehl daudf neso nepalibh', la labbi mahzijeas, bet la pee schahda ammata usnemschanas waijaga, lai laudis to usteiz un la leelãm pullam pasihstams. Bet Augustam mantas nehahdas nebij, tadeht newarreja deespan israhditees. Wezzalt, gohda laudis,

jau fenn mirruschi, tiffai weena weeniga raddeneeze, baggata atraitne, sam nebij behru, tẽ dsihwoja. Augusts bij ar scho dahmu pawiffam eenaidã, jo winna gribbeja, lai schis par mahzitaju studeerejohht, bet winnam daktera ammatas patikka. Ar to masumu, fo no wezzakeem mantojis, warreja par dakteri is-mahzitees, bet nu arri beidsamais graffis bij pagallam.

Ka Pohdneeku eelã M 8 jauns dakters nomettees, to katris redseja, arri pilssehtas awihse tas bij is-fluddinahts, bet las us tam dohmaja? Kad Augusts buhtu fapratiss, druzin israhditees, tad pr. pr. buhtu smultu karreeti paleenejis un pa eelahm brauzis, la ugguns no atmeneem schkihst, dohmãht, la peezedesmit flimneekeem tam dsihwiba un wesselibã jadohd, tad nebuhtu ilgi fo gaidiht — laudis nahktu. Bet winsch bij gohda-wihrs, la tam ne prahã ne-nahza, to „mundus vult dezipi“*) bruhleht. Lã tad pufs gads pagahja, tur winnam til kahbi nab-bagi lautini bij ja-ahrste, las fazzija: „Deews Jums atmalfahs.“ Us tahdu wihsi maks ar dellemo fehrigu faslimma un leeneht arri neweens wairs negribbeja; bij japahrdohd nu ahrsteschanas rihti, las trihs simts rubtu wehrte, par neeku, lai warretu ihri aismalfahht.

Kahdas deenas pehz schahs behdigas andeles nomettahs isfalzis pee sawas zekka-fohmas un melleja, wai newarretu wehl laut fo pahrdohht, la maltite teef. Melledams atradda wezzu atflehgu. Lai gan schi leeta daudf negeldeja, tomehr to apluhfodams ilgi rohkã paturreja. La bij ta atflehga, ar fo zitureis sawã tehwa nammã warreja tikt. Schis nams bij taggad Augusta raddeneezes rohkã un winsch tur nedrihtsteja wairs ee-eet. Gimnastjã eedams winsch wehl pee raddeneezes dsihwoja un schi deen' un nakti durwis aishlehdã, tapehz [winsch liffa fewim ihpaschu atflehgu kalt. Sirbs bij Augustam pilna ruhstuma, scho dsels gabbalu usstattoht, kad us weenreis durwis atwebrahs. Atflehgu fohmã mettis, winsch kahdam jaunam lungam fneedsã rohku; liffahs, la schis lungs effoht mahlderis.

„At tu mannu baltu deeniau, Wihlip, Tu schẽ?“ dakters eesauzahs.

„Sinnams, puiht“ — sweschneeks atbilbeja — „efmu arri weenreis dsimtenes perreht atstrehjis. Rohmas mahte***) ilgu laiku negribbeja mannis wakkã laist, bet tomehr „Kursemme Deewa semmite“ ar skaitas meitschas palihgu wirfrohku dabjuja. Jau kahdus diwus mehneschus ehdu stahbus kahpostus un kartuppelus tehwsemmẽ un diwas neddekas dsihwoju tẽ pilssehtã. Ne fapneem nesinnaju, la Tu arri tẽ; man ar Englandeeti andele; gahju pee winna un eeraudsiu Lamu wahrdu us durwim. — Nu falk, lã Tew sweschahs?“

Augusts sawam draugam wiffu isstahstija.

*) pasaulẽ gribb peemilla buht.

**) Rohmas pilssehta.

„Nabbaga sehns!“ Wihlipsis eesauzahs. „Nudee, Tu issfattoes libri là wezza badda-kasa. Papreel-schu leezees meerà ar grammatu pahrdohschanu — ar flaidru naudu schai brihdi arri newarru libdseht, bet par laimi man kredite (ustizziba) pee Ruhzen mahtes fuggeneetu gastuse. Tur warri libds ar manni barrotees là wepris. Mahz!“

Augusts, jau apgehrbees, gahja libds. Wezzus fwahrkus usfattoht Wihlipsis no jauna sawu draugu noscheloja. „Lahds prahstigs un mahzichts sehns, là Tu,“ tà winsch no jauna teiza, „warretu pawissam zittabi dschwobt. Salki jel, wai ne-effi prohwejis, ar feeweefcheem eepasibtees? Wai effi aismirsis, to lahds flawens dseefmineeks daktereem mahza:“ „Wissu wairal mahzatees, ar feeweefcheem draudfibu turreht!“

„Turru feeweefschus augstà gohdà un negribbu ar tahm neeka-spehli dsibt!“

„Nu, nu, laipnigi fatiltees naw nelahds grehks. Bet to gribbeju prassibt, wai wehl naw mihtalahs?“

Augusts teiza, la ne-effoht.

„Un jau preefchlait arri nebij?“

„Libds schim til sawu ammatu mihleju,“ Augusts teiza, „un la man taggad eet, tad labbak, la mih-kalahs naw.“

„Deesinn, wai labbak; lihgwina Lew, warr buht, labbu padohmu dohtu. Nenemm par saunu, Tu ar sawu studeereschanu bes feewischku mihlestibas palizzis par mahzitu wehrfi, un no tam pa dalkai zehstahs tawa nelaima. Seewischkis ar laudim mahf labbak fatiltees, ne là mehs wihrischki — wehletohs Lew wehl schodeen pat bruhiti ismekleht.“

„Lai manna nelaima wehl leelaka teef — ne, draugs, effu apnehmees us fugges par dakteri eet un branft us seemeka leddus juhru.“

Wihlipsis azzis eepelhtis palikka stahwoht. Pehz tam fazzija: „Mahz drihs, la auna schinkis mahgà teef, jo babs tiffai tahdas flapjas dohmas Lew galwà dohd!“

Staigaja abbi pee Ruhzen mahtes juhrmallà, fur jau no tahleenes garschiga ehdeenu smalka pretti nahza.

Lai gan scho fainneeze par Ruhzeni fauza, to-mehr ta bij laipniga feewina, las schohs labbakohs weefus fahnkambari wedda, fur pehz patilfchanas warreja istreeltees. Wihlipsis nu stahstija, là pa Rohmu gahjis, bes naudas us zetta schurp nahfoht grubstibas zeetis un tè pee Ruhzenes, to jau fennal passibtoht, labbu lohrtekt atraddis. Pee naudas arri buhschoht drihs tift, jo Englandeets gribboht to bildi pirkt, to Wihlipsis Rohmà mahlejis.

„Kad tas Dsehru Buls to bildi pirkt, tad mums buhs abbeem deefgan,“ Wihlipsis stahstu beigdams teiza; „tad warresi jaunu zilweku no ahrspuffes ap-willt un ahrstejamohs rihkus no schihda atpirkt. Apdohma, kad Lew f. h. obrihd' laima buhtu, fur rihku pee ahrstefchanas wajaga, to tad darritu?“

„Là irr,“ Augusts teiza, „bet to darriht, kad ihre jamaksa?“

„Tè man prahstà schaujahs, la Lew baggata rad-beneeze, kapeh; ta nepalihdseja?“

„Wai jau aismirfi, la mehs eenaidà un man naw brihw ne lahjas pee winnas spert, tapeh; la par mahzitaju nestudeereju?“

„Un tomehr tas nams Lawam tehnam peederreja — nohtes laifà par smeekla naudu pirktis tadefht peh; taisnibas winna Lawa parahdneeze ta wezza fihstule!“

Pa tam Ruhzene eenahza un us mahldera fazzija: „Steidsatees, Rohsin lungs, tas wezzais firm-bahrdis schodeen jau laifu ar sawu engeli atnahzis — dahrsa istabinà, noliftu galdu un Suhfu tafcha arri tur irr. Bet mahlejeet to jaunahs dahmas bildi tà, là winna nemanna.“

„Meruhpejeetees, memmin,“ Wihlipsis peezebdamees fazzija, „zaur manni weefus nesaudefeet. — Nu effi pa-ehdees, August, nahz libds; rahdichu Lew laut to — ne, labbak neta nefazzischu, eekam patz redsi.“

Nu winni gahja lahda dahrsa istabinà. Pirms winni pee lohga gahja, Wihlipsis us sawa drauga fazzija: „Sehdees man preefshà, la newarr redseht, to darru. Gesmehtke ziggaru un fkattees tur us to rohshu truhmu, fur weens pahris sehdehs un kappiju dsers. Bet nesfattoes weenà mehrà turp, tad neisdohsees.“

Pehz tam, kad Augusts stary lohgu un galdu no-sehdahs, arri ziggaru eefmehtkeja, metta winsch azzis us minnetu truhmu — bet gandrihs buhtu aismirsis, Wihlipa wahrdem paklaufiht, til smultu dahmu winsch tur eraudfija, las azzis, là wilzin peewilka. Dahma sehdeja wezzam wihram blakku, lam matti un bahrsda balti la sneegs. Augusts aismirsa, to Wihlipsis tam teizis un stattijahs weenadi ween us to pussi, lamehr Wihlipsis tam ar bleistiffi fahnos eeduhra, lai to nedarra.

„No Deewa puffes, Wihlip, no furreenes tas engels?“ tà dakters nosarldams prassija.

„Pazeetees, draugs — taggad lauj man zeikinaht pehzal wissu teifschu.“

Pehz drehbehm stattotees wezzais ar dahmu peederreja pee birgetu lahrtas, lai gan krusts us krufstim to wezzo par saldatu nosihmeja. Liffahs, la winsch jauno dahmu lohti mihleja; winsch eelehja dahmai kappiju, peelikka zuffuru, aisdseennaja muschas un parahdtija us daschdaschadu wihs sawu mihlestibu. Leeliffi brihnedamees Augusts scho engeli usluhkoja. Us weenreis tas behdigi eesauzahs: „Al Deews! Al Deews!“

Paschulait mahlders ar sawu darbu bij gattaws un liffa to Augustam preefshà, prassidams: „Wai irr rittigi nomahleta!“

„Gluschi rittigi — nefas netruhsfi“ — Augusts

apleezinaja — „bet effu tà nobihjees, ka wiffi kauli drebh — ta fkaista dahma irr neredfiga!“

„Deewam schehl!“ Wihlips teiza; bet Tu tuhlin redseji, ka winna akka, lai gan tai sillas azzis no tableenes gluschi weffelas isstatahs.“

„Par fo tad effu dakters, kas wifs wairaf mahzijeas, azzis ahrsteh. Warretu pat tumsa to plehwiti pahr greest, kas daschu reis pahr azzim wellahs, ka redseht newarr, til smalki effu mahzijeas. Bet nu falki jel, kas winna tahda irr.“

Wihlips stahstija: „Das wezzais winnas tehws, zeetumneefu usraugs. Bijis preeschdeenas par saldatu, netizz ne weenam zilwekam, ka til sawai meitai un — zeetumneefem. Sawu ammatu winsch stipri pehz liffumeem kaphjoht, bet zeetumneefem esfoht ihstais tehws. Bittur nekur winna nedabbu redseht, ka zeetuma un pa waffaru schinni dahrsa, fur winsch neddelà ar sawu meitu pahri reischu atnahf. È preesch kahdam astonahm deenahm abbus pirmo reis redseju un brihnejohs par dahmas fkaistumu tà ka Tu. Pehz tam dabuju sinnaht, ka neredfiga, bet leekahs, ka winna sawa grubta listena nemas nejuht, lai gan astonu gaddu wezza akka palikkufe. Mahte fenn jau mirruse. Tehws sawu meitu lizzis zaur ihpafcheem skohlmeistereem smalki isflohloht; mahloht arri tohti smuffi klaweeres spehleht. Tehws winnu par leeku mihtu turroht. Man winna til skunstes deht patihf, jo pascham bruchte Rihgà, fo par wiffahm leetahm mibleju un weddischu mahjà, kad til dabbuschu apweltees. Tomehr newarreja zauru nakti gulleht, kamehr winnas bildi dabuju. Pa preeschu gabju pee wezza un luhdsjohs, lai tauj nobildeht, bet netruhka dauds, ka buhtu manni pa durwim isfweedis.“

Nu wezzais ar sawu meitu aisgabja. Dakteram bij tà ap firdi itt ka buhtu dahmai ja-eet lihds un winna no tahs muhschigas naktis ja-atpefti — un tomehr winsch palikka stahwoht, dohmaht, ka semmè buhtu ee-auds, kamehr Wihlips Ruhzeni sawa, tai bildi rahdidams. Us tahdu wihfi winni wiffi trihs nemannija, ka weens polizejas ferschants ais ta pascha krumma, fur wezzais sehdeja, nostahjahs un galwu us weenu puffi paleezis, luhreja.

„Bet nu, memmin, nesseet labbu stipru kappiju!“ Wihlips teiza — „nesseet winnu dahrsa.“

Nu winni nosehdahs pee ta pascha rohshu krumma, fur wezzais ar sawu neredfigo meitu, Ludomilia wahrda, pa preeschu kappiju dsehra.

„Al manni greschamee rihki!“ Augusts nopuh-tahs. „Labbaf buhtu kahwis fewi us elas sweest, ne ka rihkus pahrdoh!“

„Peezeet draugs,“ Wihlips winnu apmeerinaja; „kas darrihts, kas padarrihts, lai nu buhs ihshchi wai ilgi, tomehr nauda man raddisees, ka warresim Tawas strumentes no schihda akpalkat pirkt.“

„Us tam mas warr palastees — deesinn, kad

Englandeets atminneees, to bildi pirkt — un man firds sah par katru minuti, fo winna bes gaismas nodshwo.“

„Nule saprohtu — Tu dohma to plehwiti, kas dahmu neredfigu darra, pahrgreest?“

„Sinnams! Bittad lai wiffi manni rihki paleet fur bijuschi. Pa juhru brauzoh man tahdu smalku leetu newajaga. Refahdas sahles nelihds, ja-eet pee baggatahs raddineezes —“

„Pagaidi wehl kahdas pahri deenas, Englandeescham taf weenreis galla-wahrds jafalka —“

„Ne, ne,“ Augusts starbi esfauzahs; „fo darriht apnehmees, to darri us tahm pehdahm! tas dakteru listums. Dakteram nam brihw lihds rihdam taupiht, fo schodeen padarriht warr. Effu zeeti apnehmees, sawu raddeneezi apmelleht, simtu reischu wairaf nau-das katru nakt sem spilwena leet, ka man waijadsigs, lai warretu diwus zilwekus laimigs darriht.“

„Warri sawu laimi isprohweht — bet kad ne-is-dohdahs, tad nepaleez atkal bes wiffas zerribas.“

„Isdohsees gan; wezzahs pirms meerà nelaidischu, kamehr man kahdu majumu no tam dohs, fo mannam tehnam nokrahpuschi. —“

„Wai trafs, Tu jau gluschi par zittadu zilweku pahrwehrtees — bet labbi! Eij winnai us akka — winna leekahs deewa-bihjiga effoh, tadeht runna no elles, fur sehra ugguns degg un fur kautschana un sohbu-trihzeschana.“

„Darbs man til klah kluht, gan tad sinnafschu, kas jadarra. Winnai gauscham bailiga no nahwes — un to tai rahdischu, kad ar labbu prahtu nedohf!“

Kappija arri nu bij klah. Wihlips Ruhzeni usatzinaja, lai pee winneem kahdu brikhtinu nosehstotees un labbi istreczotees, zaur fo Augusts wehl wairaf par zeetuma usraugu un winna meitu sinnaht dabuja, bet schahdas sinnaas dakteri wehl stipraki speeda, lai neredfigai eet palihgà.

Puss stundu pehz tam abbi aisgabja. Nu arri tas polizejas ferschants no krumma islihda un ne mannoht winneem palkat gabja.

(Us preeschu wehl.)

Smeecklu stahstinsch.

Bet kad nepeeteel? Nesenn muhju draugs nokristija dehliu par Kahrli; Kahrka brahlis, diwu gaddu wezs, wihdsdegguns, bij arri pee kristibahm. Kad ohtra deena Kahrli atkal masgaja un gebrba, tad brahlis launu nedohmadams praffija, wai Kahrli atkal buhschoht us basnizu nest un kristiht?

„Nu, nu,“ mahte teiza. „Wai nesinni, dehlin, ka behrni til weenreis teel kristiti?“

„Ka tad tà?“ behrns brihnedamees praffija, „bet kad pirma reise nepalihds?“

Abbildedams redaktehrs N. Leitan.

No Benjures atwehlehts.

Rihgà, 10. Juni 1871.